Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 277 – juli 2026

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen
- Kamerbrief voortgang herstel box 3 1
- Geen rechtsherstel voor box-3 niet-bezwaarmakers 2

Vraag van de maand
- Afstorten uitkerend stamrecht 2

Wetgeving en beleid
- Internetconsultatie Fiscale verzamelwet 2028 4

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst
- Overzicht 4

Jurisprudentie
- Revisierente 'gewoon' verschuldigd bij afkoop lijfrente 5
- Overzicht recente jurisprudentie 6

Fiscaal Juridische Signalen

Kamerbrief voortgang herstel box 3

Staatssecretaris Eerenberg van Financiën informeert de Tweede Kamer over de voortgang van de hersteloperatie box 3.

Kamerbrief 30 juni 2026, nr. 2026-0000272782

De staatssecretaris van Financiën heeft de Tweede Kamer op 30 juni 2026 geïnformeerd over de voortgang van de hersteloperatie box 3. De regeling biedt belastingplichtigen de mogelijkheid aan te tonen dat hun werkelijke rendement lager was dan het forfaitaire rendement, waardoor zij voor de jaren 2017 tot en met 2024 in aanmerking kunnen komen voor belastingherstel.

De hersteloperatie blijkt omvangrijk en complex. Inmiddels zijn ruim 804.000 formulieren *Opgaaf Werkelijk Rendement* (OWR) ontvangen. Hiervan zijn ongeveer 179.000 formulieren afgehandeld, terwijl nog circa 625.000 formulieren in behandeling zijn. De Belastingdienst verwacht dat de werkzaamheden vanwege de grote voorraden, de benodigde handmatige beoordeling van bezwaren en de nog lopende instroom van verzoeken zullen doorlopen tot in 2030.

Daarnaast bevestigt de staatssecretaris dat de Hoge Raad op 25 juni 2026 heeft geoordeeld dat de zogenoemde niet-bezwaarmakers over de jaren 2017-2020 geen recht hebben op rechtsherstel (zie hierna).

Het lijkt erop dat belastingplichtigen met box 3-vermogen gedurende de komende jaren nog in aanzienlijke aantallen gebruik kunnen maken van de tegenbewijsregeling en dat de fiscale afwikkeling van box 3 nog lange tijd onderwerp van aandacht zal blijven.

Geen rechtsherstel voor box 3-niet-bezwaarmakers

Einde massaalbezwaarplus: geen compensatie zonder tijdig bezwaar

De Hoge Raad heeft op 25 juni 2026 in een tweetal arresten (ECLI:NL:HR:2026:907 en ECLI:NL:HR:2026:1013) geoordeeld dat belastingplichtigen die geen of te laat bezwaar hebben gemaakt tegen hun box 3-aanslag over de jaren 2017-2020 geen recht hebben op rechtsherstel. Definitief vaststaande aanslagen hoeven niet te worden verminderd naar aanleiding van het Kerstarrest. Daarmee komt een einde aan de massaalbezwaarplusprocedure voor niet-bezwaarmakers.

Vraag van de maand

Afstorten van een uitkerend stamrecht

Vraag
Ik heb in 2005 een stakingslijfrente bedongen bij mijn eigen BV. Inmiddels keert deze lijfrente maandelijks aan mij uit. Ik ben nu 68 jaar en eigenlijk wil ik van mijn BV af. Kan ik de lijfrente bij Nationale-Nederlanden Bank afstorten?

Antwoord
Ja, dat is mogelijk. Een (ingegane) lijfrenteverzekering bij de eigen BV kan worden omgezet in een (ingegane) lijfrenterekening (art. 3.134 lid 1 Wet IB 2001).

Je kunt de lijfrente afstorten op een lijfrenterekening (ons product Aanvullende PensioenUitkering). Neem daarbij de volgende punten in acht:

- Voor het afstorten van een uitkerende of zuivere lijfrente vormt de commerciële waarde het uitgangspunt, niet de (veel lagere) fiscale boekwaarde. Een accountant kan deze commerciële waarde (laten) berekenen. Als de BV een te laag bedrag afstort, is een deel van de verplichting in de BV achtergebleven. Als je daarvan afziet, heeft dat tot gevolg dat je over de (commerciële) waarde daarvan inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen moet betalen én 20% revisierente.

Let op! *Nationale-Nederlanden Bank beoordeelt niet of een BV al dan niet de volledige lijfrenteverplichting afstort, ook niet als de lijfrenteovereenkomst met de BV ongevraagd wordt meegestuurd.*

- Mogelijk heeft de BV niet voldoende middelen om de volledige lijfrenteverplichting af te storten en is een deel van de lijfrenteaanspraak daardoor niet voor verwezenlijking vatbaar. Daarvan mag dan wel worden afgezien zónder dat er inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen is verschuldigd (art 3.133 lid 2 onderdeel f Wet IB 2001). Je doet er goed aan dit met de Belastingdienst te bespreken alvorens van een deel van de aanspraak af te zien. De prijsgave vormt in beginsel belastbare winst voor de BV, maar mogelijk zijn er verrekenbare verliezen.
- De op basis van de commerciële waarde van de verplichting berekende af te storten koopsom is hoger dan de fiscale boekwaarde van de lijfrenteverplichting. Voor de heffing van vennootschapsbelasting vormt dit verschil een verlies voor de BV.

Ook omzetting naar een opbouwende lijfrente mogelijk
In het standpunt KG:070:2025:2 van de Kennisgroep verzekeringsproducten en assurantiebelasting van de Belastingdienst is goedgekeurd dat een reeds uitkerende lijfrente kan worden omgezet in een opbouwende lijfrente. Hierdoor kan de waarde van de lijfrente onder voorwaarden ook worden afgestort op opbouwende lijfrente (ons product Aanvullende PensioenOpbouw).

Let wel: deze mogelijkheid geldt niet voor stakingslijfrenten als bedoeld in art. 3.129, lid 2, onderdeel a, ten tweede, respectievelijk onderdeel b, ten tweede, Wet IB 2001. Voor die lijfrenten blijft omzetting naar een opbouwende variant uitgesloten. Deze lijfrentevormen dienen bij totstandkoming direct in te gaan en kunnen dus niet worden omgezet in een uitgestelde lijfrente noch in eigen beheer noch door afstorting bij NN Bank.

Afstorten goudenhanddrukstamrecht in eigen beheer
Ook een in een eigen BV uitgevoerd goudenhanddrukstamrecht kan worden afgestort bij Nationale-Nederlanden Bank. De afstorting vindt plaats op een rekening Banksparen Ontslagvergoeding. De hiervoor genoemde aandachtspunten gelden ook bij deze afstorting met dien verstande dat:

- de verschuldigdheid van revisierente bij prijsgave van een deel van de aanspraak niet speelt;
- de minimale uitkeringsduur leeftijdsafhankelijk is met een absoluut minimum van één jaar;
- productmatig de uiterste mogelijkheid van afstorting het jaar is waarin de gerechtigde de AOW-leeftijd bereikt;
- nabestaanden die gerechtigd zijn tot de stamrechtaanspraak niet kunnen afstorten op een rekening Banksparen Ontslagvergoeding.

Let op! *Het komt voor dat een BV goudenhanddrukstamrechtkapitaal op een lijfrenterekening stort en omgekeerd. Op het moment dat Nationale-Nederlanden Bank dit constateert, wordt aan de klant gevraagd of het geld rechtstreeks moet worden doorgestort op een nieuw te openen rekening met de juiste fiscale specificaties. Het is ook mogelijk dat het geld wordt teruggestort op de rekening van de BV, omdat er geen geldige overeenkomst tot stand is gekomen. Als de BV in de tussentijd is geliquideerd, wordt de aanspraak geacht fiscaal te zijn afgekocht, met alle fiscale gevolgen van dien. Het is dus van groot belang na te gaan of de koopsom op de juiste rekening terecht komt.*

Andere afstortingen vanuit eigen beheer (of andere verzekeraars)
Behalve stakingslijfrenten en goudenhanddrukstamrechten zijn er nog meer eigenbeheervoorzieningen, of verzekeringen, die bij Nationale-Nederlanden Bank kunnen worden voortgezet. In het onderstaande overzicht is uitgewerkt wat er wel en wat er niet afgestort/voortgezet kan worden bij Nationale-Nederlanden Bank.

Wel af te storten / voort te zetten	Niet af te storten / voort te zetten
• Goudenhanddrukstamrecht (rekening Banksparen Ontslagvergoeding) • Stakingslijfrente (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw) • Oudedagsverplichting (ODV) (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw) • Fiscale oudedagsreserve (FOR) (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw) • FOR-lijfrente (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw) • Lijfrenteverzekering (oud regime, regime Brede Herwaardering en regime Wet IB 2001) (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw) • Art. 80c-lijfrente (eigenbeheerlijfrente van voor 1992) (rekening Aanvullende PensioenUitkering of rekening Aanvullende PensioenOpbouw)	• Nettolijfrente • Pensioen (incl. nettopensioen) • Art. 19/44j-stamrecht (stakings- en/of FOR-stamrecht van voor 1992) • Box 3-lijfrenten

Wetgeving en beleid

Internetconsultatie Fiscale verzamelwet 2028

De consultatieversie van de Fiscale verzamelwet 2028 bevat enkele wijzigingen die relevant zijn voor verzekeraars en banken die lijfrenten uitvoeren. Als een lijfrente niet op tijd ingaat, verschuift de fiscale afhandeling mogelijk van melden achteraf naar direct inhouding doen.

Consultatie Fiscale verzamelwet 2028

Na invoering van het wetsvoorstel moeten uitvoerders loonheffing inhouden wanneer een lijfrente niet uiterlijk op de wettelijke einddatum is ingegaan. Nu geldt in die situatie nog uitsluitend een renseigneringsplicht richting de Belastingdienst. Die plicht wordt vervangen door een inhoudingsplicht. Een te laat ingaande lijfrente wordt fiscaal behandeld als afkoop. Volgens het voorstel moet de uitvoerder op dat moment loonheffing inhouden tegen een tarief van 52%. Ook vervalt de mogelijkheid om bij bijzondere omstandigheden uitstel te vragen aan de inspecteur. Daardoor is er minder ruimte om termijnoverschrijdingen in individuele gevallen alsnog fiscaal geruisloos te herstellen.

Daarnaast legt de Fiscale verzamelwet 2028 twee bestaande beleidsgoedkeuringen voor lijfrenten vast in de wet. De eerste goedkeuring maakt het mogelijk om een lijfrenterekening na overlijden zonder belastingheffing of revisierente toe te delen aan de langstlevende partner. De tweede goedkeuring regelt dat betalingen voor pensioenverrekening tussen ex-samenwoners aftrekbaar zijn voor degene die betaalt.

Belang voor de praktijk
Als de wijzigingen die zien op de inhoudingsplicht worden aangenomen, wordt tijdige en duidelijke communicatie richting klanten nog belangrijker. Een overschrijding van de wettelijke termijn leidt dan direct tot fiscale gevolgen met minder herstelmogelijkheden.

De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2028. Tot die tijd zijn er nog praktische vragen. Zo is onduidelijk waarom voor alle gevallen een uniform tarief van 52% zou moeten gelden, terwijl de verloning van de afkoop van pre-Brede Herwaarderingslijfrenten nu tegen het tabeltarief plaatsvindt. Ook is niet duidelijk hoe uitvoerders de inhoudingsplicht moeten toepassen als het BSN van de klant ontbreekt. Anders dan pensioenuitvoerders mogen verzekeraars en banken voor lijfrenten het BRP niet raadplegen om dat BSN te achterhalen. Dit zijn vragen die in de consultatie moeten worden opgepakt om te waarborgen dat de voorgestelde inhoudingsplicht voor uitvoerders ook praktisch uitvoerbaar is.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

Datum	Kennisgroep	Omschrijving	Link
6-7-2026	Successiewet	Standpunten op het gebied van schenkingsvrijstelling en bedrijfsopvolgings-regeling geactualiseerd	overzicht

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) van de Belastingdienst heeft in de afgelopen periode de volgende standpunten gepubliceerd.

Datum	Omschrijving	Link
17-7-2026	Overzicht u-rendementen en marktrenten	overzicht
20-7-2026	Invaren van opgebouwd ongehuwd ouderdomspensioen	V&A 26-006

Deze rubriek is aangepast tot en met 30 juli 2026.

Jurisprudentie

Revisierente 'gewoon' verschuldigd bij afkoop lijfrente

Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt dat de inspecteur de afkoopsom van een lijfrente terecht en tot het juiste bedrag heeft belast. Daarbij heeft de inspecteur ook tot het juiste bedrag revisierente in rekening gebracht.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 18 juni 2026, ECLI:NL:RBZWB:2026:5366

Een man sluit in 1999 een spaarkasovereenkomst. Voor de inkomstenbelastingwetgeving kwalificeert deze overeenkomst als een lijfrente. De man laat de verzekering in 2023 afkopen. De met inkomstenbelasting belaste afkoopsom bedraagt, na bezwaar van de man, uiteindelijk bruto € 17.565. De inspecteur van de Belastingdienst heeft daarbij € 3.536 (= 20%) revisierente in rekening gebracht.

De man vindt dat hij naar verhouding te veel belasting moet betalen over de afkoopsom. De spaarkasovereenkomst zou volgens hem een woekerpolis zijn die veel minder heeft opgeleverd dan hem bij het sluiten van de overeenkomst is voorgespiegeld. Bovendien zou hij geen andere keuze hebben gehad dan afkoop. Mede tegen die achtergrond vindt hij de verschuldigde belasting en revisierente disproportioneel en niet redelijk of billijk

Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt echter dat de inspecteur de afkoopsom op de juiste wijze in de belastingheffing heeft betrokken. Met de stellingen van de man kan de rechtbank niets. De rechtbank dient recht te spreken volgens de wet en het staat haar niet vrij om formele wetgeving te toetsen op haar innerlijke waarde of billijkheid (art. 11 Wet algemene bepalingen). Ook kan de rechtbank de bepalingen die zien op de afkoop van een lijfrente niet toetsen aan het evenredigheidsbeginsel (Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 1 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:772). Het beroep van de man is ongegrond.

Belang voor de praktijk
Bij afkoop van een lijfrenteaanspraak is in principe 20% revisierente verschuldigd. Met enige regelmaat gaan belastingplichtigen tegen de in rekening gebrachte revisierente in beroep, doorgaans zonder succes. Er is wel een mogelijkheid om minder revisierente te betalen, namelijk als afkoop binnen tien jaar na totstandkoming van de lijfrenteovereenkomst plaats vindt, maar die termijn is vaak al verstreken. Hoeveel er in een voorkomend geval dan wel aan revisierente is verschuldigd kan eenvoudig worden berekend aan de hand van de rekenhulp die de Belastingdienst op de site heeft staan.

Revisierente wordt door belastingplichtigen vaak ervaren als een boete. Maar van een boete is in bestuursrechtelijke zin geen sprake. Revisierente is een vergoeding voor het rentegemis dat de overheid heeft geleden door – achteraf bezien – ten onrechte uitstel van belastingheffing te hebben verleend in de vorm van aftrek van lijfrentestortingen.

Revisierente is niet alleen bij afkoop van een lijfrente verschuldigd maar bij elke verboden handeling die met een lijfrenteaanspraak plaatsvindt, zoals verpanding, vervreemding of het niet tijdig in laten gaan van de uitkeringsfase van de lijfrente. Revisierente speelt niet alleen bij lijfrenten, maar ook bij 'tweedepijler' pensioen en de oudedagsverplichting (ODV) in eigen beheer. Revisierente speelt daarentegen niet bij goudenhanddrukstamrechten. Bij (bijvoorbeeld) afkoop van een goudenhanddrukstamrecht is de afkoopsom weliswaar belast, maar de Belastingdienst brengt in dat geval geen revisierente in rekening.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een overzicht van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Vanuit privé betaalde pensioenpremies aan Luxemburgse verzekeraar niet aftrekbaar

Hof Den Bosch 20 mei 2026, ECLI:NL:GHSHE:2026:1278

Een man woont in Nederland en werkte voor een Luxemburgse werkgever. Na het einde van zijn verplichte Luxemburgse sociale verzekering betaalt hij vrijwillig pensioenpremies aan een Luxemburgse pensioeninstelling. Zijn werkgever vergoedt een deel van deze premies via het loon. De man stelt dat het niet-vergoede deel van de premie aftrekbaar is als negatief loon of als uitgave voor een inkomensvoorziening. Hof Den Bosch volgt dit standpunt niet. De ontvangen vergoeding vormt belastbaar loon, omdat sprake was van een in privé door de werknemer afgesloten regeling en niet van een pensioenregeling van de werkgever. Ook was daarom geen sprake van negatief loon.

Daarnaast maakt de man niet aannemelijk dat de betaalde premies kwalificeren als aftrekbare lijfrentepremies. Het hof oordeelt dat onvoldoende is onderbouwd dat de regeling voldoet aan de fiscale voorwaarden voor een inkomensvoorziening. Het beroep van de man faalt en de aanslag inkomstenbelasting blijft in stand.

Prijsgeven pensioen- en stamrechtaanspraken bij turboliquidatie belast

Rechtbank Gelderland 8 mei 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:4486

Een dga houdt via zijn BV pensioen- en stamrechtverplichtingen in eigen beheer aan. De vennootschap verkeert in financiële problemen en wordt uiteindelijk via een turboliquidatie ontbonden. Daarbij worden de pensioen- en stamrechtaanspraken van de dga feitelijk prijsgegeven, zonder dat deze aanspraken volledig zijn uitgekeerd. Daarnaast had de dga een schuld aan de vennootschap waarover geen rente werd betaald.

Rechtbank Gelderland oordeelt dat een dga die bij de (turbo)liquidatie van zijn BV zijn pensioen- en stamrechtaanspraken prijsgeeft, fiscaal wordt geacht deze aanspraken direct voorafgaand aan het prijsgeven te hebben genoten. De waarde van de pensioen- en stamrechtaanspraken is daarom terecht belast in box 1 en daarnaast is terecht revisierente in rekening gebracht.

Afkoopwaarde lijfrenteverplichtingen in eigen beheer te hoog vastgesteld

Hof Den Bosch 10 juni 2026, ECLI:NL:GHSHE:2026:1526

Een dga bezit alle aandelen in een BV. De BV heeft in eigen beheer drie lijfrenteverplichtingen ten behoeve van de dga. De BV en de dga besluiten deze lijfrenten af te kopen. Bij het vaststellen van de afkoopwaarde wordt een rente van 0,34% gehanteerd met als gevolg dat de BV een aanzienlijke buitengewone last ten laste van de fiscale winst brengt. De Belastingdienst vindt dat de gehanteerde afkoopwaarde te hoog is en corrigeert de aftrek.
In de procedure staat centraal welke afkoopwaarde onder zakelijke omstandigheden moet worden gehanteerd. Omdat de dga zowel verzekerde als aandeelhouder is en het initiatief voor de afkoop grotendeels bij hem ligt, acht het hof de door de BV gehanteerde rente en derhalve de berekende last te hoog. Het hof stelt de aftrekbare buitengewone last daarom op een lager bedrag vast.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie
Gerda Lagarde – Ferd Beukers – Riccardo Folkers – Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.
Alle afbeeldingen in deze nieuwsbrief zijn met behulp van AI gegenereerd.

© 2026 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden